

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.I.35.735/2012/7.szám

A Kúria a dr. Molnár Dániel ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a dr. Becsei Zoltán ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen támogatási ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perében a Gyulai Törvényszék 2012. szeptember 5-én kelt 9.K.23.043/2012/24. sorszámu jogerős ítélete ellen a felperes részéről 26. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a Gyulai Törvényszék 9.K.23.043/2012/24. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2009. július 26-án nyújtott be az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból agrár-környezetgazdálkodási támogatás igénybevétele iránt kérelmet a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) Közvetlen Támogatások Igazgatóságához, melynek a hatóság helyt adott, és előzetesen 752,96 ha területet hagyott jóvá ökológiai szántóföldi növénytermesztési célprogramban, majd adategyeztetést követően 2011. január 26-án kelt 1260551884 számú határozatával összesen 668,84 ha területet rögzített. A felperes a 2010. május 14-én benyújtott kifizetés iránti kérelmében a területből 550 ha után ritka növényfajtát jelölt meg, ezt utóbb módosította 555,12 ha-ra. Ritka növényfajtát a felperes a korábbi években nem termesztett, a fehér virágú somkóró, illetőleg svédhere vetőmagot külföldről szerezte be. Ugyanakkor ezen ritka növény elvetését 2010-ben a belvíz és egyéb természeti körülmények megghiúsították, amely okán a felperes 2010. július 28-án vis maior bejelentéssel élt. Ennek mellékleteként csatolta a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal által kiállított igazolást. A vis maior bizottság a bejelentést jóváhagyta.

Az első fokú hatóság 2011. március 2-án 1347509698 azonosítószámú

egybefoglalt döntésében elutasította a felperes kifizetés iránti kérelmét, ugyanakkor a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület ún. EOV koordinátákkal történő beazonosításának költsége címén 377.517 Ft kifizetéséről rendelkezett. Áthúzódó szankciót is megállapított, mely szerint a felperes által a következő 3 évben benyújtott területalapú kérelmekre indult eljárásban megállapított támogatási összegből 46.442.977 Ft levonását rendelte el. A határozat indokolása szerint az igényelt terület és az ellenőrzéseket követően megállapított terület különbsége meghaladja az 50%-ot (1122/2009. EK Bizottsági rendelet 58. cikk), a felperes nem nyújtotta be határidőben a ritka növényfajtákra vonatkozó igazolást, amely az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból finanszírozott 2009. évi agrár-környezetgazdálkodási támogatás igénybevételéről szóló 61/2009. (V.14.) FVM rendelet (továbbiakban: Jogcímrendelet) 55. § (4) bekezdésébe ütközik. Az ellenőrzés eredményeképpen megállapított táblaterület pedig nem éri el a Jogcímrendelet által meghatározott minimális táblaméretet (60. § (3) bekezdés a) pont). Ugyanakkor az első fokú hatóság a vis maior bejelentést elfogadta.

A felperes fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a Jogcímrendelet 55. § (4) bekezdés, 29. § (3) bekezdés által előírt ritka növényekre vonatkozó igazolást a helyszíni ellenőrzés időpontjáig kell beszerezni. Nem valós tehát, hogy anyagi jogi határidőt mulasztott. Ugyanakkor tény, hogy 2010-ben a ritka növény elvetése véglegesen megghiúsult az időjárás miatt, ez 2010. július 28-án vált nyilvánvalóvá, a vis maior bejelentését a hatóság elfogadta. Egyébként vetés hiányában a Jogcímrendelet 29. § (3) bekezdése szerint igazolást nem is volt lehetősége beszerezni. Az igazolás hiánya a kifizetési jogosultság elvesztéséhez csak akkor vezethet, ha az az ellenőrzésig nincs meg. Kérte ezért a döntés kedvező megváltoztatását.

A másodfokú hatóság 245/0401/6324/18/2010. számú határozatával az első fokú határozatot helybenhagyta. Kifejtette, hogy a gazdálkodó csak akkor jogosult az emelt összegű támogatásra, amennyiben a szakigazgatási hivatal igazolja, hogy az adott növényfajta megfelel a Jogcímrendelet 12. vagy 13. mellékletének. Erre, valamint az MVH 55/2010. (IV.14.) közleményére hivatkozással azt állapította meg az alperes, hogy a felperesi kérelmezőnek az egységes területalapú kérelem előterjesztésével egyidejűleg 2010. május 15-én, de legkésőbb június 9-éig a ritka növényfajtákra vonatkozó igazolást be kellett volna nyújtani ahhoz, hogy a Jogcímrendelet 60. § (5) bekezdés g) pontja szerinti támogatásra jogosult legyen. Ezen dokumentumok utólagos pótlása kizárt. Döntése jogalapjaként hivatkozott még mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvényre (továbbiakban: Tám.tv.), valamint az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból, továbbá a központi költségvetésből finanszírozott

egyes támogatások 2010. évi igénybevételével kapcsolatos egységes eljárási szabályokról szóló 34/2010. (IV. 9.) FVM rendelet (továbbiakban: FVM rend.) 5. § (1) bekezdésére, és 13. §-ára, valamint a 73/2009. EK Tanácsi Rendeletre és 1234/2007/EK Tanácsi rendeletre.

A felperes keresetében a határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Az egybefoglalt döntésnek a kifizetési kérelmet elutasító részét tartotta jogszabálysértőnek. Álláspontja szerint a hatóság a vis maior helyzetből téves következtetést vont le. Éppen a vis maior miatt nem tudta a felperes a vetést végrehajtani, és ez az egységes támogatási kérelem benyújtására nyitva álló határidő lejártakor is fennállt. A vis maior helyzet tette lehetetlenné az igazolás beszerzését és csatolását. A vis maior bejelentése 2010. június 9-e után megtehető volt, ezért a felperest intézkedési kötelezettség nem terhelte. Kifogásolta, hogy az alperes jogszabálysértő módon egy Közleményben állapított meg jogvesztő határidőt az igazolás csatolására, melyre a Tám.tv. 15. § (2) bekezdése nem ad felhatalmazást.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

A Gyulai Törvényszék 9.K.23.043/2012/24. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. A törvényszék mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy a 2010-ben kialakult csapadékos, belvizes helyzet mennyiben volt akadálya a Jogcímrendelet 29. § (3) bekezdésben foglalt igazolás beszerzésének. Rögzítette az első fokú bíróság, hogy a Jogcímrendelet 29. § (3) bekezdésében említett igazolás kiállítására nem azért volt szükség, hogy a hatóság a kérelemben feltüntetett növényfajták besorolását a Jogcímrendelet melléklete alapján elvégezze, hanem a ténylegesen elvetésre kerülő vetőmag származásának ismeretében tanúsítsa, hogy a kérelmező valóban a Jogcímrendelet 12. vagy 13. számú melléklete szerinti ritka növényfajtát fogja termesztani. Amennyiben a szakigazgatási hivatal az igazolást nem állítja ki, akkor a kérelmező a kiemelt támogatási összegre nem jogosult. Rögzítette az ítélet, hogy a felperes a Jogcímrendelet 42. § (1) és (3) bekezdése alapján volt köteles a kifizetési kérelmét benyújtani, e szerint a kifizetési kérelmet 2010-től évente, az egységes kérelemről szóló 34/2010. (IV.9.) FVM rendelet szerint kell május 15-ig elektronikusan benyújtani.

A perben a felek között vita volt abban, hogy a Jogcímrendelet 29. § (3) bekezdésben említett igazolást már a kifizetési kérelem mellékleteként kellett csatolni, vagy a Jogcímrendelet 55. § (4) bekezdésében foglaltak alapján a helyszíni ellenőrzéskor bemutatni. A bíróság leszögezte, hogy a Jogcímrendelet 2010. március 31-étől hatályos. A 43. § (6) bekezdése értelmében már a kifizetési kérelemhez mellékelni kell a ritka növényfajták termesztése esetén

szükséges igazolást. A jogszabályváltozásról az ügyfelek széles körű tájékoztatást kaptak, így a Tám.tv. felhatalmazása alapján az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programirányító Hatósága Közleményt adott ki 12/2010. (IV.2.) számon, mely a Jogcímrendeletnek a különleges növényfajták igazolása értelmezéséhez nyújtott segítséget. Ebben felhívták az ügyfelek figyelmét, hogy a korábbi évek gyakorlatától eltérően az igazolást nem a helyszíni ellenőrzés során kell bemutatni, de egyértelmű a jogi szabályozás az igazolás benyújtásának határidejét illetően is. A hatóság a közleményben foglaltak szerint a kifizetési kérelemben feltüntetett adatok módosítására további, legfeljebb 25 napot tett lehetővé, azaz a végső benyújtási határidő 2010. június 9-e volt. Ezt követően a bíróság rögzítette, hogy a felperes nyilatkozata szerint a ritka növények vetőmagját 2010. május 15. napját megelőzően beszerezte, annak származását is megjelölte, ezért semmilyen körülmény nem akadályozta a jogszabály szerint előírt igazolás iránti kérelem előterjesztésében. Ennek elmulasztása jogkövetkezményét viselnie kell, ily módon az alperes jogszabálysértés nélkül utasította el a felperes kifizetés iránti kérelmét. Nem követett el akkor sem jogszabálysértést az alperes, amikor a felperest nem hívta fel hiánypótlásra, mert az FVM rendelet 13. §-a ezt kifejezetten kizárja. Mivel a megállapított terület és a kötelezettségvállalással érintett terület különbsége meghaladta az 50%-ot, ezért az alperes köteles volt alkalmazni az EK Bizottsági rendelet 58. cikkét.

A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Álláspontja szerint az ítélet sérti a Pp. 221. § (1) bekezdését, 213§ (1) bekezdését, a 206. § (1) bekezdését a Tám.tv. 14-15. §-át, a Jogcímrendelet 55. § (4) bekezdését. Kifejtette egyebek mellett, hogy okszerűtlenül értékelte a törvényszék a szakigazgatási hivatal jogutódjának megkeresésre adott azon válaszát, hogy az igazolás kiadásának nincs eljárásrendje. Ugyanis ez a körülmény önmagában megakadályozta a felperest abban, hogy 2010-ben az igazolást beszerezze. Figyelmen kívül hagyta a törvényszék a Növényi Diverzitás Központ azon nyilatkozatát, hogy a teljes egyedfejlődési ciklus vizsgálatával végzi a szükséges ellenőrzéseit, így közbenső fajazonosító eljárásokkal kapcsolatban nincsenek tapasztalatai, csak feltételezésekre alapítja azon kijelentését, hogy az azonosítás a vetőmag alapján is elvégezhető, de nem állította, hogy erre képes lenne. Figyelmen kívül hagyta a bíróság a 12/2010. (IV.2.) Közleményben foglaltakat, mely szerint az igazolás kiállítására vonatkozó kérelem tárgyaként a kultúrtörténeti és genetikai szempontból kiemelkedő jelentőségű veszélyeztetett ritka növényfajta nevét és a felhasznált elvetett vetőmag származásának megjelölését is előírja. Márpedig az említett növényfajták elvetésére a vis maior helyzet folytán nem kerülhetett sor, arra ténylegesen lehetőség nem volt. Összességében tehát az igazolás

beszerzése a vis maior körülmények miatt lehetetlen volt. Helytelenül értelmezte a törvényszék a Jogcímrendelet 55. § (4) bekezdését, ugyanis ehhez a Jogcímrendelet 43. § (6) bekezdése nem kapcsol jogkövetkezményt. Az igazolási kérelem benyújtására nem volt jogszabályi határidő, azt kizárólag a fent említett Közlemény tartalmazza csak, amely ennél fogva ellentétes a jogszabállyal, azon túlterjeszkedik. Jogvesztő határidőt az alperes nem határozhatott meg.

A felperes utóbb benyújtott kérelmében előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését indítványozta annak megállapítása végett, hogy a támogatás teljes megvonása és a három évre áthúzódó szankció összeegyeztethető-e az Unió joggal, és az egyenlő elbánás elvével a mezőgazdasági termelőkre vonatkozó arányosság jogelvével, valamint a vis maior és különleges helyzetek figyelembevételére vonatkozó kötelezettséggel. Ezt a kérelmet a Kúria 6. számú végzésével elutasította.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem megalapozott.

Rögzíti a Kúria, hogy azonos a jogkérdésben és tényállás mellett a Kúria Kfv.V.35.786/2012/9. számú ítéletével már állást foglalt, és az elsőfokú jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, megerősítve, hogy az elsőfokú bíróság alappal utasította el a felperes keresetét. A Kúria jelen tanácsa az ott kifejtett jogi érvekkel egyetért, jogegységi eljárást nem kezdeményezett.

A felülvizsgálati eljárás során - annak rendkívüli jogorvoslati jellege miatt - nincs helye bizonyítás felvételének, felülmérlegelésnek, a Kúria a felülvizsgálati kérelemben foglalt körben a rendelkezésre álló adatok alapján dönthet. (Pp. 275. §, KGD 2012.60.)

A Kúria a rendelkezésére álló iratok alapján azt állapította meg, hogy az első fokú bíróság - a perben lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként - a kereset által vitatott körben a felek közötti jogvita eldöntése szempontjából releváns tényállást - okszerű mérlegelés eredményeként, hiánytalanul, iratszerűen állapította meg. A jogerős ítélet megfelel a Pp. 213. § (1) bekezdésében, 206. § (1) bekezdésében, 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak, ezért tényállása a felülvizsgálati eljárásban is irányadó. (BH 1994.639.)

A Tám.tv. 38. §-a, ezen belül is a (8) bekezdése, továbbá 39. § (1) bekezdése értelmében az ügyfélnek kell a jogosultsági feltételeket bizonyítania, a nemzeti és közösségi jogszabályban előírtaknak, a

Közleményekben foglaltaknak alakilag és tartalmilag is megfelelő támogatási kérelmet benyújtania. A 15. §-ának (2) bekezdése - a felperes érvelésével ellentétben - egyértelműen rendelkezik arról, hogy a hatóság jogosult, illetve köteles kiadni a feladatkörébe tartozó intézkedéssel kapcsolatos jogok és kötelezettségek módjára vonatkozóan tájékoztatókat, közleményeket, erre nézve nyomtatványokat is rendszeresíthet.

A Jogcímrendelet 43. § (6) bekezdése akként rendelkezik, hogy a kifizetési kérelemhez ritka növényfajták termesztése esetén mellékelni kell a ritka növényfajtaról a 29. § (3) bekezdésében foglaltak alapján kiállított dokumentumot. A Jogcímrendelet 29. § (3) bekezdése szerint a „3. § (1) bekezdés a) pontjának aa)-ac) alpontjaiban meghatározott célprogramok vonatkozásában a 12. számú melléklet szerinti kultúrtörténeti és genetikai szempontból kiemelkedő jelentőségű veszélyeztetett szántóföldi növényfajták, illetve a 13. számú melléklet szerinti zöldségfajták termesztése esetén az érintett mezőgazdasági parcellák vonatkozásában az adott évben a II. fejezet szerinti kiemelt támogatási összegre jogosult a támogatásra jogosult, amennyiben számára az MgSzH igazolja, hogy az adott növényfajta a 12. vagy 13. számú melléklet szerinti növény.” Az igazolás benyújtásának határidejét - a felperesi előadással szemben - ugyancsak jogszabály írja elő, mégpedig akként, hogy azt az egységes kérelem részeként, annak mellékleteként kell előterjeszteni, és e tekintetben hiánypótlásnak nincs helye (FVM r. 5. § (1) bekezdése, 13. §-a). A Jogcímrendelet pedig rögzíti, hogy a kérelmet 2010-től május 15-ig kell benyújtani, és az adatok módosítására a határidő lejártát követően még legfeljebb 25 nap áll a kérelmező rendelkezésére (42. § (3) bekezdése, 43. § (1) bekezdése).

Az UMVP IH Közlemény is egyértelműen tartalmazza, hogy a ritka növényfajták termesztése esetén a Jogcímrendelet 29. § (3) bekezdésében foglaltak alapján kiállított dokumentumot nem a helyszíni ellenőrzés során kell bemutatni, hanem a kifizetési kérelemhez kell csatolni, és ezt az igazolást kérelemre az MgSzH Központ Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatósága adja ki, amely az adott gazdálkodási évre vonatkozóan a tárgyév április 15-ig beérkezett kérelmek esetén tud ilyet kiállítani.

A perrel érintett kérelemhez - az előzőekben ismertetett rendelkezésekből következően - a felperesnek mellékelnie kellett volna a ritka növényfajta vonatkozó Jogcímrendelet 29. § (3) bekezdése szerinti dokumentumot. A felperes azonban kérelméhez nem csatolt ritka növényfajtákról szóló igazolást, ilyet nem is csatolhatott, mivel az ennek kiadásához szükséges kérelmet sem terjesztett elő. A felperes továbbá a ritka növények vetőmagját már 2010. május 15. előtt beszerezte, de csak a határidők (2010. május

15., illetve június 9.) letelte után több hónappal jelentett be vis maior-t, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan vonta le azt a ténybeli és jogkövetkeztetést, mely szerint a felperes mulasztott, és a ritka növényekre vonatkozó igazolás beszerzésében, hiánytalan kérelem előterjesztésében nem vis maior helyzet akadályozta. Az elsőfokú bíróság - az előzőekben részletezettekre figyelemmel - jogszerűen állapította meg, hogy a felperes által előterjesztett kérelem nem felelt meg az előzőekben ismertetett jogszabályi követelményeknek, ezért a felülvizsgálati kérelemmel támadott ítélet nem jogszabálysértő.

A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria az alperes javára felülvizsgálati ellenkérelem hiányában felülvizsgálati perköltséget nem állapított meg.

A felülvizsgálati eljárási illetékre vonatkozó ítéleti rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. §-ában és a 6/1986. IM rendelet 13. § (2) bekezdésében foglaltakon alapul.

Budapest, 2013. június 20.

Dr. Hajnal Péter sk. tanácselnök, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet sk. előadó bíró, Dr. Heinemann Csilla sk. bíró